

QƏZET 01.02.1958-ci
İLDƏN ÇIXIR

GƏNC MÜƏLLİM

BEŞİKDƏN QƏBİR EVİNƏDƏK ÖYRƏNİN!
Məhəmməd Peyğəmbər (S.)

XÜSUSİ
BURAXILIŞ
Aprel
2013
04 (1048)

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT PEDAQOJİ UNIVERSİTETİNİN QƏZETİ

Dünyanın ən nüfuzlu şəxsləri Heydər Əliyev haqqında

Bill Klinton:

“Heydər Əliyev təkcə Azərbaycanı, Amerikayı yox, bütün dünyanı idarə etməyi bacaran bir siyasi xadimdir”.

***

Vladimir Putin:

“Heydər Əliyev böyük dövlət xadimi idi. Mübalığəsiz demək olar ki, siyasət nəhəngi idi. Mən ona, sadəcə, böyük hörmətlə yanaşmırdım, mən ona məhəbbət bəsləyirdim”.

***

Marqaret Tetçer:

“Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyev müasir zəmanəmizin görkəmli siyasi xadimlərindən biridir”.

***

Madlen Olbrayt:

“Cənab Heydər Əliyev Corc Vaşinqtona bərabər şəxsiyyət və Amerikanın böyük dostudur”.

***

Bülənt Ecevit:

“Heydər Əlirza oğlu Atatürk qədər qüdrətli bir türkdür”.

***

Jak Şirak:

“Heydər Əliyevin rəhbərliyi

altında Azərbaycanı böyük gələcək gözləyir”.

***

Eduard Şevardnadze:

“XX əsr liderlər əsridir. Heydər Əliyev isə əsrimizin lideridir”.

***

Qrərq Laftin:

“Heydər Əliyev Mərkəzi Asiyanın Corc Vaşinqtonudur”.

***

Leonid Kuçma:

“Heydər Əliyev Zaqafqaziya regionunda, Avropa qitəsində və dünyada layiqli yer tutan Azərbaycanın şöhrətini öz fəaliyyəti ilə artırmışdır. O, dünya miqyaslı dövlət xadimidir”.

***

Namiq Kamal Zeybək:

“Heydər Əliyev bütün Türk dünyasının lideridir. Mən onun zəkası, ağılı, düşüncəsi, cəsarəti qarşısında baş əyirəm”.

***

Aleksandr Budbero:

“Heydər Əliyev Simurq quşu kimi yenidən pərvazlanaraq bütün dünyanı onunla həsablamağa məcbur etdi”.

***

Riçard Şelbi:

“Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyev öz ölkəsinin müstəqilliyini qoruyub saxlamağı bacaran nadir şəxsiyyətlərdəndir”.

***

Nikolay Baybakov:

“Mən Azərbaycanı, Azərbaycan xalqını Heydər Əliyev qədər sevən ikinci bir adam tanıyıram”.

***

İslam Kərimov:

“Heydər Əliyev kimi rəhbəri olan xalq xoşbəxtidir”.

***

Villem Van Vout:

“Belə bir kəlam var: “İnsan öz ömrü boyu ağac əkməli, ev tikməli və oğul böyütməlidir. Heydər Əliyev bu işlərin hamısını görmüşdür. Heydər Əliyev öz ömrü boyu çiçəklənən “Azərbaycan” adlı bir bağ salmışdır. Heydər Əliyev öz ömrü boyu adı “Müstəqil Azərbaycan” olan bir ev qurmuşdur. Heydər Əliyev onun şərafli və məsuliyyətli işini bu gün davam etdirən, Azərbaycan xalqının gələcəyini etibar etdiyi ləyaqətli bir oğul böyütmüşdür”.

Elmi Şuranın iclasında

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin (ADPU) Elmi Şurasının aprel ayının 15-də keçirilən iclasının gündəliyində aşağıdakı məsələlər dururdu: Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin 90 illik yubileyi ilə bağlı ADPU-da görülmüş işlər və nəzərdə tutulan tədbirlər barədə məsul şəxslərin məlumatı (ADPU-nun Tədris işləri üzrə prorektoru, professor Malik Cəbraylov; ADPU-nun elmi işlər üzrə prorektoru, professor Vilayət Əliyev; ADPU-nun Təbiiyyat işləri üzrə prorektoru, professor Rafiq Baxşəliyev); Türkiyənin Qazi Universitetinin professoru xanım Alev Çakmaklı Kuruya ADPU-nun fəxri doktoru adının verilməsi; ADPU-nun Tədris-Metodik Şurasının Əsasnaməsinin və Şuranın yeni tərkibinin təsdiqi (ADPU-nun Tədris işləri üzrə prorektoru, professor Malik Cəbraylov); 2012-ci ildə professor-müəllim heyətinin elmi-tədqiqat işləri barədə hesabat (ADPU-nun Elmi işlər üzrə prorektoru, professor Vilayət Əliyev);

2012-ci ildə fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktoranturaya, fəlsəfə doktoru və elmlər doktoru proqramları üzrə dissertanturaya qəbulun nəticələri (ADPU-nun Magistratura və doktorantura şöbəsinin müdiri, professor İbrahim Bayramov); Cari məsələlər və kafedralar üzrə professor vəzifəsinə seçkilər.

***

İclası giriş sözü ilə açan ADPU-nun rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü, Elmi Şuranın sədri, professor Yusif Məmmədov ümummilli lider Heydər Əliyevin 90 illik yubileyi münasibətilə bütün ölkədə, o cümlədən ADPU-da da silsilə tədbirlər həyata keçirildiyini söylədi. Bu tədbirlər nədən ibarətdir?

Tədris işləri üzrə prorektor, professor Malik Cəbraylov xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin 90 illik yubileyi ilə əlaqədar ADPU-da tədris sahəsində görülən işlər haqqında danışarkən dedi ki, Ümummilli Lider dəfələrlə ölkənin inkişafının təhsil sahəsi ilə sıx bağlı olduğunu xüsusi qeyd etmişdir. Onun respublika üçün yüksəkixtisaslı kadr hazırlığı ilə bağlı strategiyası bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti möhtərəm cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Cənab Prezidentin təhsilin inkişafı ilə bağlı imzaladığı çoxsaylı sərəncamlar bu gün ölkədə təhsilin yüksək səviyyədə inkişafını təmin edir.

Ulu Öndərin təhsil strategiyasının həyata keçməsi üçün onun elmi irsinin öyrənilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Əslində, bu iş bizim gündəlik fəaliyyətimizin həərəkəterici qüvvəsidir.

Bir neçə ildir ki, Tarix fakültəsində “Heydər Əliyev və Azərbaycan Konstitusiyası”, Filologiya fakültəsində isə “Heydər Əliyev və ədəbiyyat məsələləri” adlı kurslar seçmə fənn kimi tədris olunur. “Heydər Əliyev və Azərbaycan Konstitusiyası” kursunun proqramı professor Ənvər Seyidov, “Heydər Əliyev və ədəbiyyat məsələləri” kursunun proqramı isə professor Tərlan Novruzov tərə-

findən tərtib edilmişdir. Hesab edirik ki, Ulu Öndərin təhsil sahəsi ilə bağlı ideyalarının öyrənilməsi tələbələrimizin müəllimlik fəaliyyəti dövründə səmərəli nəticələr verər.

Növbəti tədris ilindən Pedaqoji fakültədə “Heydər Əliyev - Azərbaycan təhsili” adlı seçmə fənnin tədrisi nəzərdə tutulur. Bu fənnin tədrisi zamanı XX əsrin 70-ci illərindən başlayaraq müstəqillik dövrü də daxil olmaqla Ulu Öndərin təhsilimizin inkişafı ilə bağlı fikirləri şərh olunacaq. Ulu Öndərin

90 illik yubileyi ilə bağlı ADPU-nun rektoru, professor Yusif Məmmədovun 15.02.2013-cü il tarixli əmr ilə təsdiq olunmuş tədbirlər planına uyğun olaraq may ayının 10-da ilk dərslər Ulu Öndərin həyat və fəaliyyətinə həsr olunacaq.

Universitetin Elmi işlər üzrə prorektoru, professor Vilayət Əliyevin çıxışında Ümummilli Liderin 90 illik yubileyi münasibəti ilə həyata keçiriləcək beynəlxalq və

(Davamı 2-ci səhifədə)

(Əvvəl 1-ci səhifədə)

respublika elmi konfransları, eləcə də ayrı-ayrı fakültə və kafedrlarda həyata keçiriləcək tədbirlər haqqında məlumatlar diqqəti çəkdi. Professor Vilayət Əliyev dedi: "Bilirsiniz ki, ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin Ulu Öndərin 90 illik yubileyinin dövlət səviyyəsində geniş miqyasda keçirilməsi haqqında sərəncamı var. Həmin sərəncama uyğun olaraq Pedaqoji Universitetin kollektivi də bir çox tədbirlər, o cümlədən 1 beynəlxalq və 3 respublika elmi konfransı keçirəcəkdir.

Universitetimizin Qərb Universiteti ilə "Ekoloji problemlər və ekoloji təhsil" mövzusunda birgə keçirəcəyi respublika elmi konfransında universitetimizdən plenar iclasda 1 məruzə, bölmələrdə isə 43 məruzə və tezislər dinlənəcəkdir.

Ulu Öndərin 90 illik yubileyi ilə bağlı digər bir respublika elmi konfransı isə Qərb Universitetin-

də keçiriləcək. Aprel ayının 26-da baş tutacaq bu konfransda Pedaqoji Universitetdən 10 məruzə oxunacaq. Konfransın təşkilatı məsələləri Filologiya fakültəsinin dekani, professor Buludxan Xəlilova həvalə olunub. Həmin gün Ümummilli Liderin abidəsi ziyarət olunacaq, sonra konfrans öz işinə başlayacaq.

Elmi mübadilə xarakteri daşıyan belə tədbirlərin keçirilməsi ali təhsil müəssisələri arasında əlaqələri genişləndirir. Bu təklif də ADPU-nun rektoru, professor Yusif Məmmədov tərəfindən edilmişdir.

Yubileyə həsr edilmiş digər respublika elmi konfransı isə may ayının birinci ongünlüyünə təsadüf edir. Bu konfransda ediləcək məruzələr Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətinin Azərbaycanla bağlı olan dövrünə həsr olunur. Məqalələr ADPU-nun "Pedaqoji Universitet Xəbərləri" toplusunun xüsusi buraxılışında çap olunacaqdır.

Professor V.Əliyev bu mövzu ilə əlaqədar çıxışının sonunda de-

Elmi Şuranın iclasında

di: "Bilirsiniz ki, bu il həm də görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın anadan olmasının 90 ili tamam olur. Zərifə xanımın da 90 illik yubileyi respublika səviyyəsində qeyd olunur. Bu münasibətlə də tədbir keçirməyimiz nəzərdə tutulur.

Ulu Öndərin 90 illik yubileyi ilə bağlı "Gənc müəllim" qəzetinin xüsusi buraxılışının çap edilməsi də nəzərdə tutulur.

Bundan əlavə, universitet professor-müəllimlərinin Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr edilmiş məqalələrlə respublika mətbuatında çıxışları, ayrı-ayrı fakültələrdə müxtəlif səpkili tədbirlərin keçirilməsi də nəzərdə tutulub. Tələbə və magistrantlarımızın da Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr edilmiş konfransları keçiriləcək ki, həmin materiallar da topla halında işıq üzü görəcək. Həmçinin ayrı-ayrı fakültələrdə Ulu Öndərin 90 illik yubileyinə həsr edilmiş açıq dərslərin keçirilməsi və məqalələr toplusunun çapı nəzərdə tutulub".

Universitetin Təbiəti işləri üzrə prorektoru, professor Rafiq Baxşəliyevin çıxışından məlum oldu ki, bu ilin əvvəlindən bütün fakültələrdə ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş elmi-praktik konfransların keçiriləcəyi zamanı əks etdirən cədvəl tərtib olunmuşdur. Cədvəl üzrə aprelin 15-dən 30-dək bütün fakültələrdə elmi-praktik konfransların keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Təhsil Nazirliyi ilə Azərbaycan Təhsil İşçiləri Azad Həmkarlar İttifaqı Res-

publika Komitəsinin birgə qərarı əsasında keçirilən ulu öndər Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr edilmiş ali məktəb tələbələrini bədii yaradıcılıq festivalında ADPU-nun tələbələri də fəal iştirak edirlər. Aprelin 9-da isə ADPU-da seçim turu olmuşdur. Seçim turunda universitetimizin xor kollektivinin və xalq çalğı alətləri ansamblı üzvlərinin, şeir-qiraət, vokal oxuma, saz musiqisi üzrə tələbələrini ifası dinlənmiş, bədii yaradıcılıq festivalında iştirak edəcək qaliblər müəyyənləşdirilmişdir. Bundan başqa, aprel ayının 11-də Gənclər və İdman Nazirliyi ADPU ilə birlikdə musiqi bayramı keçirmişlər. Aprelin 17-də isə universitetdə idmanın voleybol, şahmat, dama və nörd növləri üzrə keçiriləcək spartakiada start veriləcəkdir.

Professor R.Baxşəliyev universitetimizin futbol, oğlan və qızlardan ibarət basketbol komandalarının respublikanın ali məktəb tələbələri arasında ulu öndər Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr olunmuş yarışlarda, həmçinin həmin komandaların YAP-ın Səbail rayonu təşkilatının yığma komandasının tərkibində ali məktəb tələbələrini respublika çempionatında iştirak etdiyini də söyləmişdir.

***

Türkiyənin Qazi Universitetinin professoru xanım Alev Çakmaklı Kuruya ADPU-nun fəxri doktoru adının verilməsindən danışan rektor Y.Məmmədov onun Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında əvəzsiz xid-

mətlərini xüsusi qeyd etdi.

Elmi Şura xanım Alev Çakmaklı Kuruya "ADPU-nun fəxri doktoru" adının verilməsi barədə qərar qəbul etdi.

Tədris işləri üzrə prorektor, professor M.Cəbrayılının ADPU-nun Tədris-Metodika Şurasının Əsasnaməsi və Şuranın yeni tərkibi haqqında məlumatı, universitetin Elmi işlər üzrə prorektoru, professor V.Əliyevin 2012-ci ildə professor-müəllim heyətinin elmi-tədqiqat işləri barədə hesabatı, 2012-ci ildə fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktoranturaya, fəlsəfə doktoru və elmlər doktoru proqramı üzrə dissertanturaya qəbulun nəticələri barədə isə Magistratura və doktorantura şöbəsinin müdiri, professor İbrahim Bayramovun hesabatı dinlənilərək qəbul edildi.

Elmi Şurada həmçinin "İlin müəllimi" nominasiyası üzrə keçirilən müsabiqə qaliblərinə diplomlar təqdim olundu, pedaqoji təcrübənin yekunları ilə əlaqədar ADPU-ya daxil olan təşəkkür məktubları oxundu.

Universitet əməkdaşlarının məaşlarına əlavələrin artırılması barədə xəbər, həmçinin rektor Y.Məmmədovun Novruz bayramı münasibəti ilə keçirdikləri yüksək səviyyəli tədbirə görə YAP-ın ADPU Qadınlar Şurasına, eyni zamanda keçirdiyi silsilə xeyriyyə tədbirlərinə görə AQAC-ın ADPU üzrə bölməsinə təşəkkür elan etməsi hamı tərəfindən razılıqla qarşılandı.

Sonda kafedrlar üzrə professor vəzifələrinə seçkilər keçirildi.

Ayətəlxan Ziyatxanoğlu

"Ekoloji problemlər və ekoloji təhsil"

ADPU-nun Qərb Universiteti ilə birgə keçirdiyi respublika elmi konfransı

Ulu öndər Heydər Əliyevin 90 illik yubileyi münasibətilə aprel ayının 23-24-də keçirilən konfransda Qərb Universitetinin rektoru Zemfira Məmmədova, respublikamızın ekologiya sahəsi üzrə tanınmış müəssisələri, o cümlədən professor Qara Mustafayev, AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Vaqif Abbasov, AMEA-nın Coğrafiya İnstitutunun, respublikamızın bir çox ali təhsil müəssisələrinin, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin və digər təşkilatların nümayəndələri iştirak edirdilər.

Konfransı giriş sözü ilə ADPU-nun rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Yusif Məmmədov açdı. Öncə ümummilli lider Heydər Əliyevin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

***

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 90 illik yubileyi ilə əlaqədar universitetdə həyata keçirilən silsilə tədbirlərdən söz açan rektor Yusif Məmmədov bu işə fevral ayından başlanıldığını söylədi. Fakültələrdə bu münasibətlə elmi-praktik konfransların, müsabiqələrin, sərgilərin, müxtəlif idman yarışlarının, həmçinin öz fəaliyyət kollektivi üzvlərinin musiqi yarışmalarının keçirildiyini və bu tədbirlərin davam etdiriləcəyini söylədi. Rektor Y.Məmmədov dedi: "Biz ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 90-cı ildönümünü ərəfəsindəyik. Bu, hər bir vətənpərvər azərbaycanlı üçün, Azərbaycanı sevvən, respublikamızın uğurlarından fərəhlənən insanlar üçün böyük bir bayramdır. Çünki bugünkü inkişafımızın, azərbaycançılıq ideologiyamızın banisi Heydər Əliyev həmin gün anadan olub. Bilirsiniz ki, bu bayramın dövlət səviyyəsində keçirilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti möhtərəm cənab İlham Əliyev sərəncam imzalayıb.

Təhsil Nazirliyində, bütün təhsil müəssisələrində, həmçinin ADPU-da müvafiq tədbirlər planı təsdiqlənib və hələ fevral ayından həmin tədbirlərin həyata keçirilməsinə başlanılıb. ADPU-nun Qərb Universiteti ilə birgə keçirdiyi respublika elmi konfransı da həmin tədbirlərdən biridir".

Rektor Yusif Məmmədov konfransın iki gün davam edəcəyini, üç bölmədə alimlər və müəssisələr tərəfindən 140-a yaxın məruzə ediləcəyini bildirdi. Bölmələrdə müasir global ekoloji problemlər və onlardan çıxış yolları, globallaşma zamanı yeni enerji mənbələrinin aşkarlanması zərurətləri, ətraf mühitin qorunmasının təbii-elmi problemləri, təbii resursların səmərəli istifadəsi, təbiət-biosfer-insan sistemi, ekoloji böhranlar və onların həllədləmə yolları barədə müzakirələr aparılacağını söylədi. Konfransın hazırlanmasında ADPU-nun Elmi işlər üzrə prorektoru, professor Vilayət Əliyevin xüsusi rolu olduğunu diqqətə çatdırdı.

Təbiətin qorunmasında, meşə zolaqlarının salınmasında Heydər Əliyevin xüsusi xidmətlərindən bəhs edən rektor Y.Məmmədov sovetlər dövründə iməciliklərin keçirildiyi zamanları xatırladı. Belə iməciliklər zamanı da Ulu Öndərin ekologiyamızın qorunmasına xidmət edən mövqə nümayiş etdiyi, meşə onun iradəsi ilə Azərbaycanda ağaclar, yeni gül kolları ekildiyini, yaşıllaşdırma aparıldığını, mövcud yaşılıqların isə abadlaşdırıldığını söylədi. Bu gün də respublikamızda bu ənənənin qorunduğunu, dövlət başçısı İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə yeni meşə zolaqlarının salınması, şoran torpaqlarının yuyulması, yeni parkların salınması, küçə və meydanlarda yeni yaşıllıqların salınması ümumiyyətlə, ekologiyamızın qorunması istiqamətində mühüm işlər həyata keçirildiyini, belə konfransların keçirilməsinin gənc nəslin ekoloji biliklərə yiyə-

lənmələrində əhəmiyyətli rol oynadığını diqqətə çatdırdı.

Konfransda Qərb Universitetinin rektoru Zemfira Məmmədova çıxış edərək dahi şəxsiyyət, dünya miqyaslı siyasi xadim, Azərbaycanın taleyində, onun mənəvi, siyasi, iqtisadi, ictimai həyatında misilsiz xidmətlər göstərmiş ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş konfransın XXI əsrdə dünya ictimaiyyətini çox narahat edən olduğca aktual bir mövzuya həsr edildiyini söylədi. Bu gün dünya ictimaiyyətinin birləşərək global istiləşmə, su, neft və kömür ehtiyatlarının tükənməsi və s. bu kimi problemlərlə mübarizə apardığı bir dövrdə belə bir konfransın keçirilməsi olduqca önəmlidir. Əgər biz bu gün ekoloji problemlərdən və onun həlli yollarından danışacağıqsa, aydın məsələdir ki, ilk növbədə ekoloji təbiəti və ekoloji təhsildən, onun mühüm əhəmiyyətindən danışmalıyıq"-dedi. Qərb Universitetində davamlı inkişaf və ekoloji təbiəti sahəsində görülən işlər barədə konfrans iştirakçıları məlumatlandırıldı.

Natiqin çıxışından o da məlum oldu ki, Qərb Universitetində hələ 1997-ci ildən dünyanın bir sıra tanınmış universitetləri ilə birlikdə magistr səviyyəsində kadr hazırlığı

aparılır, tədris proqramlarına davamlı inkişaf, ətraf mühitin mühafizəsi, ekoloji siyasət və s. bu kimi fənlər daxil edilib, eyni zamanda bakalavr səviyyəsində də artıq "Ekologiya" ixtisası üzrə kadr hazırlığına başlanılıb, bu ali təhsil müəssisəsinin yetişdirdiyi kadrlar artıq müxtəlif sahələrdə çalışır, öhdələrinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yerirlər.

Plenar iclasda professor Qara Mustafayevin, AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Vaqif Abbasovun təbrikləri oldu. Eyni zamanda Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin nümayəndəsi Amin Seyfiyev və Dövlət Neft Şirkətinin nümayəndəsi Füzuli Hacıyev təmsil etdikləri qurumların rəhbərliyinin konfransa təbriklərini oxudular.

ADPU-nun məzunu, AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Vaqif Abbasovun çıxışı konfrans iştirakçıları, xüsusilə də zala toplaşmış tələbə-gənclər üçün bir çağırış oldu: "Çox fəxr edirik ki, bu universitetin məzunuyam. Mən ilk imtahanı universitetin birinci mərtəbəsində yerləşən idman zalında vermişəm. Mənə elə müəllimlər dərs

(Davamı 3-cü səhifədə)

“Ekoloji problemlər və ekoloji təhsil”

ADPU-nun Qərb Universiteti ilə birgə keçirdiyi
respublika elmi konfransı

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

deyib ki, bu gün respublikamızda ən böyük institutlardan birinin direktoru olmaq şərəfinə nail olmuşam. Ona görə bu gün bu zalda əyləşən müəllimlərimə təşəkkür edir, dünyasını dəyişmiş müəllimlərimin ruhu qarşısında baş əyirəm. Tələbələrə deyirəm ki, harda təhsil almağın mənası yoxdur, əgər çalışsanız, yaxşı oxusanız, gələcəkdə sizi böyük uğurlar gözləyir. O ki qaldı bu gün bir yerə cəm olmağımızın səbəbinə, bu konfrans Azərbaycanın fəvqəlkoloji dünyada ekoloji problemlərinin qaldırılmasına və həlli yollarını müəyyənləşdirməsinə xidmət edən elmi toplantıdır. Mən çox istərdim ki, bu mövzunun gündəmə gətirildiyi bütün toplantılarda Heydər Əliyev ilə Həsən Əliyev adları bir çəkilsin. Bu iki qardaş dünyanın ən böyük ekoloqları sayılmalıdır. Həsən Əliyev Azərbaycanı qarış-qarış gezdi, mövcud ekoloji problemləri təhlil etdi və onların həlli yollarını dövlət başçısına təqdim etdi. Bütün bu proseslər bundan sonra başladı.

Ulu öndər Heydər Əliyevin bir kəlamı var: “Kim bir ağac kəssə, hesab etsin ki mənim qolumu kəsir. Təsəvvür edin, öz böyük

ekologiyası və ekoloji şüur problemləri həllini tapmadan sağlam dünyanın sabahından danışmaq mümkün deyil. Bu baxımdan hesab edirəm ki, konfransda bu məsələlər müzakirə olunmalıdır.

Çox fəxr edirəm ki, bizim Neft-Kimya Prosesləri İnstitutundan da konfransa 10 məqalə təqdim olunub. Məlumat üçün deyim ki, bizim institutda alternativ enerji mənbələri ilə bağlı 4 laboratoriya fəaliyyət göstərir. Düzdür, Azərbaycan neft və təbii qaz ölkəsidir, ancaq bu heç də bütün problemlərin neft və təbii qazın köməyiylə həll edilməsi demək deyil. Biz öz ekologiyamızı qorumaq istəyirikse, hökmən bioloji mənbələrdən, həm də səmərəli istifadə etməliyik.

Diqqətinizi bir məsələyə də yönəltmək istəyirəm: atmosfer havasında 21%-ə qədər oksigen var, əgər onun miqdarı 17, 18 %-ə enirsə, artıq insan depressiya vəziyyətinə düşür, özünü idarə etməkdə çətinlik çəkir, əgər oksigenin faizi atmosferdə 7%-ə düşsə, bu, artıq böhran həddidir, ölüm qaçılmazdır. Ona görə də Yer üzünün sakinləri olan bizlər hər bir auditoriyada, evdə, mənzildə mütləq insan ekologiyasını qorumaq və atmosferin çirklənməsinin qarşısını al-

məlləri ilə bugünkü müstəqil Azərbaycanı yaradan bir şəxs, bir ağacın kəsilməsini öz qolunun kəsilməsi kimi qəbul edən bir insan görün ekologiyani necə qorumaq istəyində olub. Azərbaycanın bugünkü durumunda Heydər Əliyev bizim ən böyük ekologumuzdur.

İnsanın bədbəxtliyi fiziki ölümdə deyil, mənəvi ölümdədir. Heydər Əliyev kimi, Həsən Əliyev kimi insanlar cismən dünyalarını dəyişsələr də, onlar öz böyük əməlləri ilə tarixdə qalırlar. Bu, çox vacib məsələdir. Hər bir insan düşünməlidir ki, ömür sürdüyü zaman kəsiyində onun fiziki yaşamı min illərə uzanan mənəvi yaşamını təmin edirmi? Yox, əgər təmin etmirsə, o fiziki yaşam mənasızdır.

Burada bir məsələni xüsusi qeyd etmək istəyirəm. Biz “ekologiya” deyəndə çox vaxt ətraf mühitin mühafizəsini düşünürük. Bu belə deyil, əslində ilk növbədə insan ekologiyası qarşıya qoyulmalıdır. Əgər insan yoxdursa, bu dünyanın gözəlliyi heç kimə lazım deyil. Yeni dünya bu gün artıq düşünür ki, birinci insan ekologiyasıdır, sonra ətraf mühitin ekologiyası. Əgər insan ekologiyası varsa, ekoloji şüur olmadan bunu yaratmaq olmur, insanları zor gücünə ekoloji qaydalara riayət etməyə dəvət etmək olmur. Başqa sözlə, bir insanda ekoloji şüur yoxdursa, o, onillərə hesablanmış hərəkətlər edə bilmir. Ən azından öz evini, öz məhəlləsini, öz bölgəsini, öz ölkəsini müdafiə edə bilmir, bütövlükdə dünyanın problemlərini həll edə bilmir. Heydər Əliyevin qarşıya qoyduğu ən böyük problemlərdən biri də bu idi - ekoloji şüurun formalaşması! Çox yaxşı haldır ki, bəzi universitetlərimizdə ekoloji kimya, ekologiya fakültələri var, torpaqşünaslıq fakültəsində də bu problemlər qoyulur. Əslində düz edilir. Ətraf mühit, insan

maq barədə düşünməliyik. Dizel mühərriklərinin atmosfərə atdığı aeroxollar 8 saat havada tüğyan edir, onun tərkibində tam yammamış yanacaq komponentləri olur ki, biz onu uduruq. Ağ ciyər və boğaz xərçəngi kimi qorxulu xəstəliklər məhz bu səbəblərdən yaranır. Bunlar nəzərə alınmadan dünyanın ekoloji mənzərəsini dəyişmək olmaz. Çox istərdim ki, gənclərimiz hər gün ekoloji problemləri, özlərinin ekologiyasını fikirləşsə, geyim paltarlarının özünün xüsusi ekologiyası var - bunu düşünsünlər. Nə üçün kətan, yun paltarlar bahadır, buna diqqət yetirsinlər. Unutmasınlar ki, özünü qorumaqdan dünyanı qorumaq olmaz”.

***

Konfransda həmçinin ADPU-nun Fizika fakültəsinin dekanı, professor Mirzəli Murquzovun “Ekoloji sistemə sinergetik yanaşma” və Qərb Universitetinin dosenti Xeyyam Rəhimovun “Gözlənilən iqlim dəyişikliklərinin Azərbaycanın aqroiqlim resurslarına təsirinin qiymətləndirilməsi” mövzularında dərin məzmunlu məruzələri dinləndi.

Konfransda eyni zamanda respublikamızın təbiətindən bəhs edən 6 qısametrajlı film də nümayiş etdirildi.

Sonra konfrans öz işini bölmələrdə davam etdirdi.

***

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr olunmuş “Ekoloji problemlər və ekoloji təhsil” mövzusunda iki gün davam edən respublika elmi konfransı öz işini aprel ayının 24-də başa çatdırdı. Yekun iclasında bölmə rəhbərlərinin məlumatları dinləndi. ADPU-nun Elmi işlər üzrə prorektoru, professor Vilayət Əliyev bütövlükdə konfransın yüksək səviyyədə keçdiyini qeyd etdi.

Ayetxan Ziyad

Zərifə Əliyeva-90

Görkəmli oftalmoloq alim, ictimai xadim, xeyirxah insan

ADPU-da akademik Zərifə xanım Əliyevanın 90 illik yubileyinə həsr edilmiş tədbir keçirilib

Azərbaycan xalqının dünya şöhrətli oftalmoloq alimi, tibb elmləri doktoru, Əməkdar elm xadimi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü Zərifə xanım Əliyevanın ana-dan olmasından 90 il keçir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 2013-cü il fevral ayının 7-də akademik Zərifə xanım Əliyevanın 90 illik yubileyinin dövlət səviyyəsində keçirməsi haqqında sərəncam imzalamışdır.

Hazırda bu sərəncama uyğun olaraq ölkəmizdə akademik Zərifə xanım Əliyevanın 90 illik yubileyinə həsr edilmiş müxtəlif tədbirlər keçirilir. Həmin tədbirlərdə akademik Zərifə xanım Əliyevanın böyük alim, tanınmış ictimai xadim, eyni zamanda nəci və xeyirxah bir insan olması xüsusi qeyd edilir. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində (ADPU) bu il aprel ayının 30-da akademik Zərifə xanım Əliyevanın 90 illik yubileyi münasibətilə keçirilən dəyirmi masada onun oftalmologiya elminin inkişafında əvəzsiz xidmətlər göstərməsi, həmçinin ləyaqətli vətəndaş, həssas qəlbli qayğıkeş ana, xeyirxah insan olması haqqında maraqlı və məzmunlu çıxışlar edildi.

Tədbir iştirakçıları dəyirmi masa başlamazdan öncə universitet tələbələrindən ümummilli lider Heydər Əliyevin və akademik Zərifə xanım Əliyevanın 90 illik yubileyinə həsr edilmiş yadigarlığı sərərgisi ilə tanış olmuşlar. Sonra tədbir ADPU-nun “Heydər Əliyev məktəbinin lektoriyası”nda davam etdirilmişdir. İlk olaraq akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilmişdir.

ADPU-nun rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Yusif Məmmədov dəyirmi masanın giriş sözü ilə açaraq bildirmişdir ki, universitetdə bugünkü akademik Zərifə xanım Əliyevanın 90 illik yubileyi ilə bağlı müxtəlif tədbirlər, o

cümlədən ümumuniversitet elmi seminarı keçirilmiş, bu böyük alimin həyat və yaradıcılığını əks etdirən sərgi təşkil edilmiş, tələbələr üçün mühazirə və məruzələr oxunmuşdur. Bugünkü dəyirmi masa da akademik Zərifə xanım Əliyevanın 90 illik yubileyinə həsr edilib.

Rektor Yusif Məmmədov qeyd etdi ki, akademik Zərifə xanım Əliyeva böyük həkim, böyük alim və böyük insan olmuşdur. Professor Zərifə xanım Əliyeva Azərbaycan oftalmologiya elminə öz dəyərli töhfələrini vermiş, gənc mütəxəssislərin hazırlanmasında mühüm xidmətlər göstərmişdir.

dər Əliyevə dayaq olmuş, onun bütün sevinc və kədərinə bölüşmüşdür. Zərifə xanım möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin anasıdır. Sadə, təvazökar, qayğıkeş, xeyirxah, yüksək davranış mədəniyyətinə malik olmuş Zərifə xanım əsl ziyalı idi. O, Azərbaycan qadınına xas olan bütün müsbət xüsusiyyətləri öz şəxsinə cəmləşdirmişdi. Rektor Y.Məmmədov çıxışının sonunda tələbələrə akademik Zərifə xanım Əliyevanın həyat və fəaliyyətini dərinlən öyrənməyi tövsiyə etdi.

Dəyirmi masada Milli Məclisin deputatı, yazıçı-

dir. Zərifə xanım Əliyeva alim kimi böyük uğurlar qazanmışdır. Akademik Zərifə xanım Əliyevanın yüksək səviyyəli elmi əsərləri, monoqrafiyaları bu gün də öz aktuallığını saxlayır. O, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü seçilmiş, həmçinin mükməll elmi-tədqiqatlarına görə qadınlar arasında ilk dəfə Sovet İttifaqının oftalmologiya elmi sahəsində ən yüksək mükafatı olan akademik Averbax adına mükafata layiq görülmüşdür.

Rektor Y.Məmmədov çıxışına davam edərək bildirdi ki, Zərifə xanım Əliyeva xalqımızın böyük oğlu, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin vəfali ömür-gün yoldaşı olmuşdur. Zərifə xanım həmişə ulu öndər Hey-

publisist Hüseynbala Mirələmov və Azərbaycan Tibb Universitetinin Oftalmologiya kafedrasının müdiri, professor, şair Paşa Qəlbınur çıxış etdilər. Millət vəkili Hüseynbala Mirələmov akademik Zərifə xanım Əliyevaya həsr etdiyi “Zərifə Əliyeva” kitabı haqqında tədbir iştirakçılarına məlumatlandırdı, onu əsl ziyalı, görkəmli alim, nəci, həssas ürəkli bir insan kimi səciyləndirdi.

Professor Paşa Qəlbınur isə akademik Zərifə xanım Əliyevanı yüksək intellekt səviyyəsinə, dərin biliyə, hərtərəfli istedadla malik bir alim, eyni zamanda daim insanlara kömək göstərmək amalı ilə yaşayan həssas bir insan kimi xarakterizə etdi.

Mənsur İBRAHİMLİ

Aprel ayının 17-də ADPU-da ümummilli lider Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr edilmiş spartakiadanın açılış mərasimi keçirilib. Açılış mərasimi ulu öndər Heydər Əliyevin universitetdəki abidəsi önündən başlayıb. Mərasim iştirakçıları ulu öndər

Heydər Əliyevin abidəsi önünə gül dəstələri qoymuş, xatirəsinə ehtiramlarını bildirmişlər.

Mərasimi giriş sözü ilə ADPU-nun rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Yusif Məmmədov açaraq bildirmişdir ki, Azərbaycan Respublika-

Ulu öndər Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr edilmiş spartakiada

sının Prezidenti möhtərəm cənab İlham Əliyev bu il yanvar ayının 21-də xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinin dövlət səviyyəsində geniş miqyasda keçirilməsi haqqında sərəncam imzalamışdır. Bu sərəncama uyğun olaraq ADPU-da da Ulu Öndərin 90 illik yubileyi münasibətilə müxtəlif silsilə tədbirlərin keçirilməsinə başlanılmışdır. Bu gün keçirilən spartakiada da həmin silsilə tədbirlərdən biridir. Spartakiada idmanın 4 növü üzrə - voleybol, şahmat, dama və nörd üzrə keçirilir. Yarışlar bir həftə davam edəcək. Qaliblər respublikamızın ali məktəb tə-

ləbələri arasında keçirilən respublika birinciliyində iştirak etmək hüququ qazanacaqlar. Rektor Y.Məmmədov çıxışının sonunda yarış iştirakçılarına uğurlar arzulamışdır. Sonra tədbir universitetin idman zalında voleybol komandaları arasında keçirilən oyunla davam etmişdir. Onu da qeyd edək ki, bu yarış Təhsil Nazirliyi və Azərbaycan Təhsil İşçiləri Azad Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin birgə qərarı əsasında keçirilir.

Könül MƏMMƏDOVA,
Tarix fakültəsinin I kursunun
103-cü qrup tələbəsi

Qazi Universitetinin professoru Alev Çakmakoğlu Kuruya ADPU-nun fəxri doktoru diplomu təqdim edilib

Aprel ayının 16-da Türkiyə Respublikasının Qazi Universitetinin nümayəndə heyəti Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində (ADPU) olmuşdur. Qonaqlar və ADPU-nun rəhbərliyi əvvəlcə Fəxri Xiyabanda ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etmiş, məzarı önünə gül dəstələri düzmüşlər. Xalqımızın görkəmli oftalmoloq alimi, akademik Zərifə Əliyevanın da xatirəsi ehtiramla yad edilmiş-

dir. Qonaqlar və ADPU-nun rəhbərliyi həmçinin Şəhidlər Xiyabanında Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və dövlət müstəqilliyi uğrunda şəhid olmuş soydaşlarımızın məzarlarını, eləcə də qəhrəman Türk əsgərinin məzarını ziyarət etmişlər. Sonra ADPU-nun Elmi Şurasında Qazi Universitetinin professoru Alev Çakmakoğlu Kuruya universitetin fəxri doktoru diplomu təqdim edilmişdir. Məlumat üçün qeyd edək ki,

səmərəli elmi-pedaqoji fəaliyyətinə, eyni zamanda Türkiyə ilə Azərbaycan arasında elmi-mədəni sahədə əlaqələrin inkişafında və qəsbkar ermənilərin Azərbaycan torpaqlarında törətdikləri faciələr haqqında məlumatların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında xüsusi xidmətlərinə görə Qazi Universitetinin professoru Alev Çakmakoğlu Kuruya ADPU-nun fəxri doktoru diplomunun verilməsi haqqında qərar

universitetin Elmi Şurasının bu il aprel ayının 15-də keçirilən iclasında qəbul edilmişdir.

Təqdimat mərasimini ADPU-nun rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü, Əməkdar elm xadimi, professor Yusif Məmmədov açmışdır. Rektor Y.Məmmədov öz çıxışında Azərbaycan ilə Türkiyənin tarixi birliyindən danışmış, ulu öndər Heydər Əliyevin "Biz bir millət, iki dövlət", böyük tarixi şəxsiyyət Mustafa Kamal Atatürkün "Azərbaycanın sevincimiz, kədəri kədərimizdir" kəlamlarını xatırlatmışdır. Rektor Y.Məmmədov xanım Alev Çakmakoğlu Kurunun Azərbaycan həqiqətlərinin təbliğində böyük xidmətlər göstərdiyini xüsusi qeyd etmişdir. Sonra fəxri doktor diplomu xanım Alev Çakmakoğlu Kuruya təqdim edilmişdir. Xanım Alev Çakmakoğlu Kuru universitetin fəxri doktorlar qeyd kitabına imza atmışdır.

Tədbirdə iştirak edən millət vəkili Qənirə Paşayeva Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin bütün sahələrdə, o cümlədən təhsil sahəsində yüksək səviyyədə inkişaf etməsindən böyük razılıqla danışmış, xanım Alev Çakmakoğlu Kurunu fəxri ada layiq görülməsi münasibətilə təbrik etmiş, ona möhkəm cansağlığı, elmi-pedaqoji və ictimai fəaliyyətində uğurlar arzulamışdır.

Xanım Alev Çakmakoğlu Kuru öz növbəsində Türkiyə ilə Azərbaycanın mehriban dostluq və qardaşlıq münasibətlərindən danışmış, ADPU-nun fəxri doktoru adına layiq görülməsindən məmnunluq duyduğunu ifadə etmiş, universitetin rəhbərliyinə və kollektivinə öz dərin təşəkkürünü və xoş arzularını bildirmişdir.

Mənsur İBRAHİMLİ

1990-cı il dekabrın 23-də mən Naxçıvana getdim. Bu vaxt mən Bakı şəhərinin Rəsulzadə qəsəbəsinə Bakı Şəhər Xalq Deputatları Sovetinə deputat seçilmişdim. Mənim namizədliyimi qaçqınlar cəmiyyəti irəli sürmüşdü. Sənədlərimi Ali Sovetə deputat seçilmək üçün də vermişdim.

Naxçıvana getməyimin səbəbi o idi ki, dünya siyasətçisi Heydər Əliyevdən məsləhət alım. Siyasətçilərin, ziyalıların nə edəcəyini ondan öyrənirəm. Azərbaycan hər bir cəhətdən ağır vəziyyətdə idi. Mən ora bacım oğlu, qızımın həyat yoldaşı Əli Nağıyevlə (hazırda Baş prokuror yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə İdarəsinin rəis müavini, general-mayor) getmişdim. O, məni qorumaq üçün getmişdi.

Həftənin altıncı günü idi. Biz ora çatanda iş vaxtı qurtarmışdı. Görüşmək mümkün deyildi. Bir nəfər onu yaxşı tanıyan adamdan (Fərruxdan) xəbər göndərdim ki, Bakıdan bir nəfər ziyalı gəlib Sizinlə görüşmək istəyir. Fərrux cavab verdi ki, artıq gecdir, sabah da istirahət günüdür. O, nə vaxt sizinlə görüşə bilər? Heydər Əliyev gecə cavab verir ki, bir haldakı Bakıdan mənim yanıma gəlibdir, qoy elə sabah 11-də gəlsin qaldığım evə.

Mən ora gedəndə 2 nəfər adam - 1 qadın, 1 kişi onun yanında idilər. 2 nəfər də qəbulundan çıxıb getməyə hazırlaşdı. Bunlardan 2-si Sumqayıtdan, 2-si də Ağdamdan idi. Nəhayət, 12-yə 5 dəqiqə işləmiş məni qəbul etdi. Təxminən 10 dəqiqədən sonra (Vasif Talıbovun evi idi. 2 mərtəbəli, 2 otaqlı ev idi. Soyuq idi. Bir xırda elektrik peçi qoyulmuşdu. O da yaxşı qızdırmırdı) məndən soruşdu ki, Bakıya nə vaxt qayıdacaqsan? Dedim ki, saat 5-ə biletim var. Evdəkilərə dedim ki, bu gün mənim yanıma daha adam buraxmayın, sabah gələrler.

Bundan sonra o məndən Bakıdakı vəziyyəti soruşdu. Mən Bakı şəhərində və başqa bölgələrimizdə olan vəziyyət haqqında ona ətraflı məlumat verdim. Müxtəlif səpkilərdə çox söhbətlərimiz oldu. Bunların hamısını burada yox,

Heydər Əliyevlə bağlı xatirələrimdə deməyi, yazmağı planlaşdırıram. Burada onun mənə verdiyi məsləhətlərdən bəzilərinə qeyd etməklə kifayətlənəcəyəm.

Onun verdiyi məsləhətlərdən:

1. Azərbaycan informasiya blokadasındadır. Informasiya blokadasını yarmaq lazımdır. Ziyalıları səfərbər edin. Qorxmasınlar. Xarici qəzet və jurnallarda vəziyyəti işıqlandırınlar. İmkani olanlar xarici radio və televiziylarda çıxış etsinlər. Ermənilərin təbliğatını alt-üst etmək lazımdır.

2. Xalqın hamısını birləşməyə çağırın. Ziyalı da, vəzifəli də, vəzifəsiz də birləşməli və sözləri bir olmalıdır. Başqa yol yoxdur.

3. Azərbaycanda yaşayan bütün xalqlara hörmətlə yanaşın. Onları incitməyin, küsdürməyin, başqa ölkələrə getməyə qoymayın. Qoy onlar və onların xarici ölkələrdəki dostları, yaxınları, dövlətləri sizə kömək etsinlər.

4. Din xadimlərini səfərbərliyə alın. Qoy onlar müsəlman ölkələri ilə əlaqələri gücləndirsinlər.

5. Ali Sovetə vətənpərvər ziyalıları, nüfuzlu adamları seçin.

Xeyli söhbətdən sonra o, məndən soruşdu ki, Bakıda yaşayanlar yayda hara istirahətə gedir? Bakıda yaşayan adamların bir çoxu rayonlarda gəlib orada məskunlaşıblar. Onlar yayda öz rayonlarına gedə bilirlərmi?

Mən cavab verdim ki, bağlarda da, rayonlarda da dincənlər var. Lakin bunlar kifayət etmir. Yaylaq yerlərimizin bir hissəsi ermənilərdədir. Şimali Qafqazda da ermənilər çoxdur. Camaat ora getməyə qorxur. Bu cəhətdən vəziyyət bir qədər çətinidir. Nə edək, dözməliyik.

O, təəssüf edə-edə dedi: Mən Moskvada olanda Xəzər ətrafının böyük bir hissəsini sanatoriya, istirahət zonası etmək istəyirdim. Buna icazə də almışdım. İstəyirdim ki, Azərbaycan turist ölkəsi kimi, istirahət mərkəzi kimi tanınsın. Bu zaman hamı işlə təmin olunacaq, həm də yaxşı yaşayacaq idi. Lakin Qorbaçov buna mane oldu. Bu işi başlamağa imkan vermədi. Tək-tək bağ evi düzəlt-

mək də, problemi həll etmirdi.

Bundan başqa, o zaman Bakıda yaşayan azərbaycanlıların böyük bir hissəsi zirzəmilərdə, nəmin, suyun içərisində yaşayırdı. Yaxşı mərtəbələrdə, isə əsasən, ermənilər məskunlaşmışdı. Sementin çoxunu da bağ tikintisinə daşıyırdılar. Mən mikrorayonlar salıb zirzəmilərdə əziyyət çəkən azərbaycanlıları xilas etməli idim. Əgər məsələyə bir balaca göz yumsaydım, Əhmədli kimi sahəni tikib Bakı sakinlərinə verə bilməzdim. Eləcə də digər mikrorayonları...

Sonra o məndən soruşdu: filoloqsan, hal-hazırda hansı mövzulardan yazırsan? Mən cavab verdim ki, fəel bəhsini araşdırıram. O, mənə dedi ki, yaxşı mövzudur. Dilimizin qədimliyini isbat edən mövzudur. Lakin hal-hazırda ondan da vacib bir mövzu var. Ermənilər Ermənistan Respublikasında

min qəzetləri paylamayıbsa, onda icazə verin biz bunların surətini çıxarıb xalqa çatdıraq. O, buna razılıq verdi. Mən Bakıya gələn kimi Əbülfəz Elçibəyin yanına getdim və ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin tapşırığını ona çatdırdım. O, mənə dedi ki, mən göstəriş vermişəm paylasınlar. Bu saat öyrənib sənə deyərəm. O, idarə heyətini otağına yığdı. Məni içəridə oturmağa qoymadılar. Çıxıb qapının yanında dayandım. İçəridə ciddi söhbət getdi. İsa Qəmbər ona dedi ki, mən qoymamışam paylasınlar. Biz bunu paylasaq, hörmətdən düşərik. Bura mərkəzdir, Naxçıvan isə əyalət. Biz partiyanın geniş yığıncağını çağırıraq. Onlar razı olsalar, yayarıq. Rəhim Qaziyev İsa Qəmbəri müdafiə etdi, hay-küy saldı... və həmin qəzetlər xalq kütləsinə çatdırılmadı. Qəzetləri kütlələrlə yaymadılar.

Heydər Əliyev Azərbaycan uğrunda, Azərbaycan yolunda şəhid oldu. Heydər Əliyevin itkisi yalnız Azərbaycan deyil, həm də dünyanın itkisidir, dünya siyasətinin itkisidir. O, hal-hazırda bizim aramızda olmasa da, mənə bizimlədir, qurub-yaradan insanların arasındadır. O, dünya durduqca duracaq, insanlar yaşadıqca yaşayacaqdır, çünki Heydər Əliyev dünyanın ən müdrik ağsaqqalı, ən müdrik siyasətçisidir. Heydər Əliyev siyasət aləminin güneşi, müdrikliyin zirvəsidir. Heydər Əliyev siyasətin allahı, dövlətçiliyin mayıdır. Heydər Əliyev dünya siyasətinin hansı istiqamətdə gedəcəyini əvvəlcədən dəqiq proqnozlaşdıran bir şəxsiyyət olmuşdur. Heydər Əliyev dünya tarixində daim yaşayacaq təkrarsız fenomendir. Siyasət aləmində, dövlətçilik işində və digər sahələrdə onun qədər

Ulu öndər Heydər Əliyevlə ilk və son görüş

Bundan sonra mən Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin dosenti, Tarix fakültəsinin dekanı dosent Rəhim Əliyevin, texnikumun direktoru Firidun Qurbanovun və Əli Nağıyevin köməkliyi ilə bunların surətlərini çıxarıb Bakı, Sumqayıt şəhərlərində, Tərtər və Şəmkir rayonlarında yaya bildik.

Görüş zamanındakı bir məqamı da burada qeyd etmək istəyirəm.

Söhbətimizin son anları idi. Cənab Heydər Əliyev ayağa durub o biri otağa keçdi və məcməyi əlində biz oturan stola yaxınlaşdı. Məcməyin içində pendir-lavaş və müxtəlif formalarda bişirilmiş şirin çörəklər, kökələr... var idi. Mənə dedi ki, söhbətə başımız qarışdı, yemək yadımdan çıxdı. İndi sən yaxşı-yaxşı yeməlisən. Mən utana-utana dedim ki, çox sağ olun, acmamışam, yemirəm. Mənim üzümə baxıb dedi: sən Naxçıvandan ac getmək istəyirsən?! Sonra lavaşın arasıma bir az pendir qoyub yedi. Bundan sonra da şirin çörəklərdən əlinə götürüb dedi: sən bu şirin çörəklərin bir dadına bax! Bunları Naxçıvanda daha yaxşı bişirirlər. Nə bilirsən təyyarən Bakıya nə vaxt çatacaq? Bu qədər müddəti ac qalmaq olmaz! Mübarizə üçün həm də sağlam olmalısınız. O gülə-gülə, incə yumorları ilə məni danışdırır və məni stolun üstündəki şirin çörəklərdən bir-bir dadmağa məcbur edirdi. Bir azdan gördüm ki, stoldakı yeməklərin bir hissəsini yemişəm.

Bu məqam heç vaxt mənim yadımdan çıxmır. O böyüklükdə, o zəhimdə olan dahi nə qədər sadə, nə qədər qayğıkeş, nə qədər mülayim idi. Planetin bir nömrəli siyasətçisi, dünya siyasətçilərinin öndəri, təkrarsız şəxsiyyət, ümummilli lider Heydər Əliyevin xarakterindəki bu cəhət bəlkə də çoxlarına məlum deyil...

hərtərəfli biliyə, intellektual səviyyəyə, yaddaşa malik olan ikinci bir adam tanımıram. O, öz işi və əməli ilə qəlblərdə özünə heykəl qoymuşdur. Heydər Əliyev Azərbaycanın xilaskarı, qurucusu, memarı və milli lideridir.

Azərbaycanda 20 Yanvar qırğını ilk dəfə dünyaya yayan, 20 Yanvar və Dağlıq Qarabağ hadisələrinə ilk siyasi qiymət verən, Naxçıvandan rus ordusunu çıxaran, Türkiyə ilə Qars müqaviləsini təzələyən, Azərbaycanın 4 yerə parçalanmasını, vətəndəki müharibəsinin, qardaş qırğınının qarşısını alan, deportasiya, soyqırımı haqqında ilk fərman verən, xarici ölkələrdə informasiya blokadasını yaran, Azərbaycan lobbisini, GU-AM-ı yaradan, böyük neft kontraktlarını bağlayan, Bakı-Ceyhan kimi nəhəng kəmərin çəkilməsinə nail olan, böyük sarayları, körpüləri, elektrik stansiyalarını tikdirən, sərkərdələrə, şairlərə, yazıçılara, mədəniyyət işçilərinə ad verən, heykəllər ucaldan, bir sözlə, Azərbaycanın müstəqilliyini, suverenliyini qoruyub saxlayan məhz Heydər Əliyev olmuşdur. Heydər Əliyev suverenliyimiz, müstəqilliyimiz uğrunda ömrünü gələ-gələ əridən, ürəklərdə, könüllərdə, qəlblərdə özünə əbədi heykəl qoyan rəhbər kimi qüdrətli, ədalətli, dəyanətli dövlət başçısı kimi yenilməz, məğlubedilməz, təkrarolunmaz sərkərdə kimi, sülhsevər, vətənpərvər, insanpərvər ali baş komandan kimi daim tarixdə və qəlblərdə yaşayacaqdır. Dünya ictimaiyyətinin gözündə Məhəmməd Peyğəmbərdən sonra ən yüksək yerlərdən birini o tutacaqdır.

Həsən Mirzəyev,
ADPU-nun Müasir Azərbaycan dili kafedrasının müdiri,
Əməkdar elm xadimi,
professor, "Şöhrət" ordeni,
Prezident təqaüdcüsü

Redaksiyadan: Ümummilli lider Heydər Əliyevin 90 illik yubileyi münasibətilə redaksiyamıza universitetimizin əməkdaşları tərəfindən çoxlu sayda yazılar daxil olub. Onları qəzetimizin növbəti saylarında dərc edəcəyik.

VƏTƏN SEVGİSİ

**Unudulmaz müəllimim, akademik
Zərifə xanım Əliyevanın əziz xatirəsinə**

**ANA! Öz tutumuyla bu varlıqla
müqayisə olunası iki ruhi-müqəddəs
taniyiram: çörək, Qurani-Kərim.**

Bu sözün - varlığın bütün canlılarda, gücü, anlamı eynidir. Bala-övlad yolunda, dünyaya gətirdiyinin yolunda həyatından belə keçmək qüdrəti. Mütləq məhəbbətin bir nümunəsi. Gəlin etiraf edək ki, bu qan yaddaşından gələn məhəbbətin də dərəcələri olur, belə deyək ki, daha böyükləri, nəhəngləri olur. Və bu nəhəng hisslər, sevgilər zərif analarımızın qəlbində olur. Analar övladlarını laylalarla, bayatılarla oxşayırlar. Övladlar analarını Cəfər Cabbarlının "Ana" şeiriylə...

Zərifə xanım haqqında bir Ana kimi danışanda öz müşahidələrimdən başqa, xatirəsi həmişə mənə əziz olan iki gözəl insanın - müəllimlərim olmuş professor Zəhra xanım Quliyevanın və dosent Ləzifə xanım Əliyevanın (Ləzifə xanım Zərifə xanımın böyük bacısı idi) sözləri yadıma düşür. Onlar danışdırlar ki, Zərifə xanım övladlarına fanatik məhəbbətli bir Ana idi. İşdə müxtəlif otaqlardakı telefonlardan (çox nəzərə çarpmasın deyə) saysız dəfələr zəng edib evdə qoyub gəlmiş çiyərparələri soruşardı. Və bu telefon danışqlarından yalnız birini dinləyən adam heç vaxt onu unutmaz, bir anının övladlarına olan məhəbbətinin ifadəsini ömrü boyu özülə gəzdirirdi...

Onun həyat yoldaşı - o zamanlar Azərbaycan KPMK-nın birinci katibi Heydər Əlirza oğluna olan münasibətindən bir anın şahidi olmuşdum: Ləzifə xanım gildə balaca nəvəsi Eminin ad günündə (anam İldiz xanımın mən də orada idim) dənənki televiziya ilə verilən iclasda Heydər Əlirza oğlunun böyük çıxışından söhbət düşəndə Zərifə xanımın gözlərini, üzünün ifadəsini heç zaman unutmaram. Birce onu dedi ki, mən nəfəsimi dərmədən bütün çıxışı dinlədim, heyran olmuşdum.

Zərifə xanım yeri gələndə çox incə yumorla danışdı. Gülarə xanım da doğmaları, çox yaxınları ilə şux zarafatlar edirdi. O məclisdə Ləzifə xanım azca soyuqlamışdı, Gülarə xanım bunu görüb gül-gülə dedi ki, Ləzi bacı (o, Ləzifə xanımı mehribancasına belə çağırırdı) eybi yoxdu keçib gedəcək, tək xəstələmək, ancaq ölmək. Zərifə xanımın zərif, olduqca yerində olan yumorundan Zəhra xanım, Ləzifə xanım, kafedramızın onunla həmyaş olan dosentlə-

ri Səkinə xanım, Rəfiqə xanım saatlarla gözəl xatirələr danışdılar. Səkinə xanım və Rəfiqə xanım indi də danışirlər. İncə, zərif, yerinə düşən yumor, yüksək zövq sahiblərinə, gəniş dünyagörüşünə əsilzadələrə məxsus əlamətdir və çox təəssüf ki, bu dünyada bütün yaranmışlara nəsib olan xoşbəxtlik deyil. Bu səadət Zərifə xanımın saysız bəzəklerinden, tale vergilərindən biriydi.

Allah-Taala onu valideynlərindən də yaratmışdı. Dünyanın ən gözəl kişilərindən biri, xeyirxahlarından biri, alimlərindən biri, siyasi xadimlərindən biri, ləyaqət sahiblərindən, seçilmişlərindən, tanınmışlarından biri, varlığıyla Azərbaycanın tarixi bir mərhələsi olan Əziz Əliyevin ailəsində dünyaya gəlmişdi Zərifə xanım. Anası Leyli xanım xanımlar xanımı, ağıl zəkası bir dünyanı idarə edəcək bir güc, nur idi. Leyli xanımın da söhbətləri heç vaxt unudulmayacaq gözəllikdə idi. O söhbətlərdən bir epizodu, bir yarpağı xatırladım. Leyli xanım danışdı ki, həyat yoldaşı Əziz müəllim uzun müddət Zərifə xanımın (Leyli xanımın dilindən deyirəm) əlindən tutub Mircəfərin (Mircəfər Bağirov) qəbuluna gətirdim, xahiş elədim ki, Əzizi Azərbaycana qaytarsın, nə iş verir, versin, lap adi iş olsun. O da qayıtdı ki: Leyli xanım, Əziz Azərbaycana gəlsə o heç bir işdə işləyə bilməz, ona layiq olan yer ancaq mənim yerimdir, onu da mən tutmuşam. Bunu deyib bir xeyli susdu. Mən də gözləmədiyim cavabdan sonra heç bilmədim nə deyə, sağollaşıb gəldim evimizə.

Zərifə xanımın böyük qardaşı professor Tamerlan Əziz oğlu Əliyev Tibb Universitetində Terapiya kafedrasının müdiri idi. Ürəyimdə bir ki-təbliq söz, məhəbbət var onun ünvanına. İnşallah ömrü vəfa eləsə yazacağam. Ancaq birce onu deyim ki, bu yaşım qədər doğmalarım, dostlarım, müəllimlərim qarışıq lap yaxından tanıdığım müqəddəslərimin bir siyahısı var ürəyimdə. Mən Allahımı heç vaxt unutmaram, ancaq o adamların Tanrı dərğahındakı hörmətlərinə güvənib dara düşəndə yalnız ürəyimdə pıçılıyla Allahdan sonra köməyimə çağırıram. O kiçik siyahıda Hüseyn babam var. Var olanlardan biri də Tamerlan müəllimdir. Böyük,

çox böyük ləyaqət sahibi, nur daşıyıcısı professor Tamerlan Əziz oğlu Əliyev! Mənim üçün həmişə canlı olan müqəddəs insan!

Bu böyük ailənin, nəsil-şəcərənin Zərifə xanımla bağlı hər bir üzvü Dilbər xanım, akademik Cəmil Əliyev haqqında saatlarla danışmaq imkanım var. Ancaq bu xatirə yazının qəbul olunmuş rəqlamentinə uyğunlaşmalıyam.

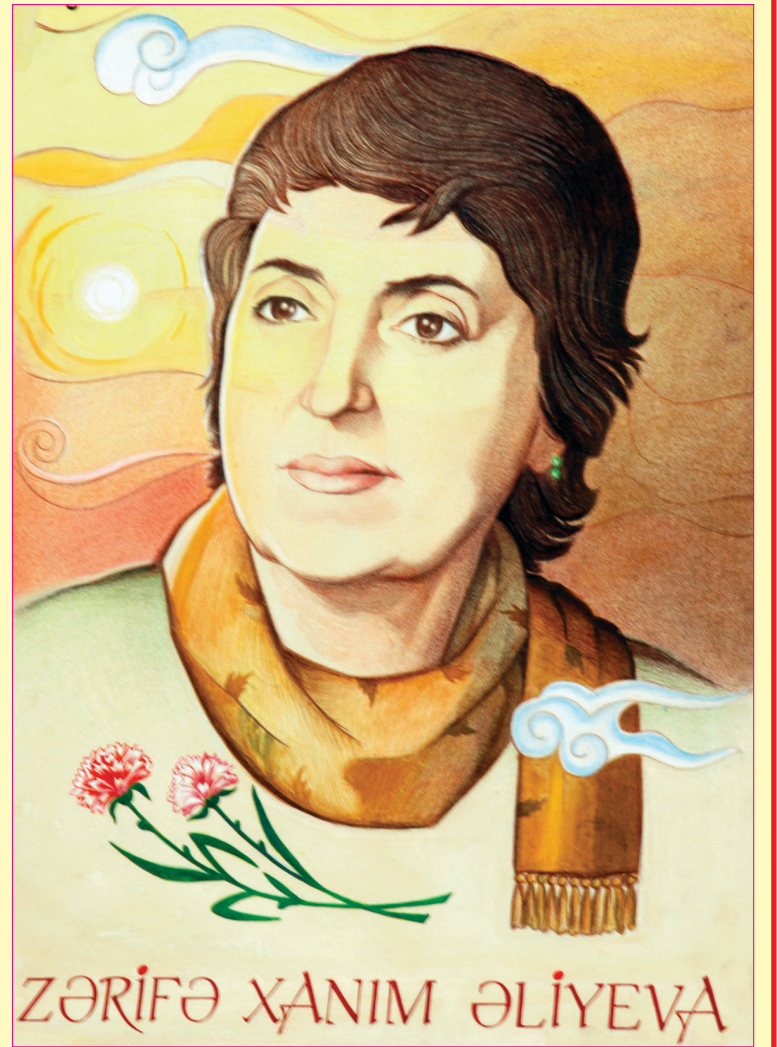
Bir ailənin iki üzvü - olduqca böyük şəxsiyyətlərdən dünyaya gələn övladların genetik varisiyi valideynlərin və övladların böyük xoşbəxtliyidir.

Sevil xanımın qeyri-adi çoxşaxəli istedadı, savadı, təvazökarlığı, mədəniyyətinin bu səviyyədə olmasında atasının və Zərifə xanımın müstəsna rolu olmuşdur. Uzun illər bundan əvvəl Zərifə xanımla ananın arasında olan bir söhbət heç cürə unuda bilmirəm. O söhbət Ləzifə xanımın evində Ləzifə xanım, qızı Svetlana xanım, Gülarə xanımın yanında olmuşdu. Zərifə xanım deyirdi ki, Sevil (mənim yaddaşımda o vaxtlar Sevilin 16-17 yaşı olardı) bir tikə çörəyi (arasında pendir) qalanda belə atmır, tullaşır, büküb qoyur ki, sonra yeyə-rəm. Atasını ölkənin birinci yox, lap yüngüncü adamı olan qız ya oğlan uşağından bu cür nümunə, həttə deyirdi ki, müqəddəs davranış nadir hadisəydi, lap elə indinin özündə də heyret və qibtə doğurardı...

Zərifə xanım alim idi. Adı böyük hərlərlə yazılan ALİM. Zamanı qabaqlayan. Onun bir neçə istiqamətdə apardığı işlər illər keçəndən sonra daha da aktuallaşıb, gərəki olur, qiyməti daha da artır. Məsələn, gözün peşə xəstəlikləri ilə əlaqədar Sovetlər Birliyində yaradılan ilk sanballı elmi laboratoriyası. Onun rəhbərlik etdiyi, böyük ideyaları reallaşdıran bu kollektivin gördüyü işlərin elmi nəticələri bütün dünyada qəbul olunurdu. Əslində, akademik Zərifə xanım Əliyeva dünyada bu elmi istiqamətin pioneridir. Heç də təsadüfi deyil ki, o, SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının yüksək Averbax mükafatına layiq görülmüşdü. Akademik Zərifə xanım Əliyevanın məşğul olduğu elmi istiqamətlərdən biri də iridodiagnostikaya həsr olunan ilk elmi monoqrafiyanın aparıcı müəlliflərindən olması idi.

Professor Zərifə xanım Əliyeva bu günü uzun illər əvvəl görüb, tibbi deontologiyaya aid qiymətli elmi-fəlsəfi əsərlər yazıb mərkəzi mətbuatda çap etdirirdi.

O, Moskvada nəşr olunan və o zamankı Sovetlər Birliyinin ən nüfuzlu oftalmoloji elmi dərgisi olan "Vestnik

oftalmologiy" jurnalının redaksiya heyətinin üzvü idi. Həmin jurnalın baş redaktoru Ümumittifaq Göz Xəstəlikləri İnstitutunun direktoru akademik M.M.Krasnov idi. Həmin illərdə mən bu elm ocağında aspiranturada, sonra isə doktoranturada təhsil alırdım. Zərifə xanımla vaxtaşırı həmin elmi mərkəzdə, müxtəlif elmi toplantılarda, ya da jurnalın redaksiya heyətinin yığıncaqlarına gələndə görüşürdük. Bu qısa görüşlərdə o həmişə çox səmimi olardı, qayğılarımla maraqlanırdı.

Bir dəfə mənə dedi ki, Heydər Əliyev də sənin boyartımını izləyir, uğurların haqqında bizim evimizdə söhbətlər olur. Mən bir az utanaraq ona və Heydər Əlirza oğluna təşəkkür etdim. Bir müddət sonra Ümumittifaq Göz Xəstəlikləri İnstitutunun təqdimatı ilə elm sahəsində Ümumittifaq Lenin komsomolu mükafatına layiq görüldə Heydər Əlirza oğlu məni Moskvada Bakıya telefon zəngi ilə şəxsən təbrik etdi.

Heydər Əlirza oğlu sonralar illər keçəndən sonra mənfur Qorbaçovun həsədinə tuş gəlib Bakıya dönüşündə, (yerli hakimiyyətlə də müxalif mövqedə olanda), Filarmoniyada yazıçıların qurultayında təsadüfən mənə yaxın oturmaqda əyləşdi. Xəlil Rzaıla birgə idilər. Görüşdük. Fasilədə həmin zəngə görə bir daha təşəkkür etdim. Və bir də dedim ki, Siz

Moskvadan məni təbrik etdiniz, ancaq burada Kamran Bağirov heç elə bil ki, yoxuymuş. Gülümsüdü: "Fikir vermə, hamı bir olmaz ki" - dedi.

Akademik Zərifə xanım Əliyevanın elmi-pedaqoji, ictimai fəaliyyəti haqqında yazılanlardan fərqli qısaca öz müşahidələrimi qələmə aldım. O, bir övlad kimi, bir evin, bir kişinin xanımı kimi, bir ana kimi, alim, müəllim, vətəndaş kimi, həmişə ucalardan ucadaydı. Elmi konfranslardan sonrakı toplantılarda, ya bayramlarda, ad günlərində əksər hallarda unudulmaz Gülarə xanım da iştirak edirdi, həmişə birinci mahnı sifariş "Ananın anası" Azərbaycan" olardı. "Ana" və "Azərbaycan" sözlərini heç kim onun kimi tələffüz elə bilməzdi.

Akademik Zərifə xanım Əliyeva Prezident xanımı, Prezidentin Anasıdır. Bu onun taleyi idi. Böyük, olduqca böyük həssaslıqla duymaq, görmək, heyran olmaq, zəhməti sevmək, insanları, Vətəni sevmək onun böyük istedadı idi.

Böyük sevgidən yaranıb, böyük məhəbbətlə insanları, Vətəni sevən-lər əbədi yaşayanlardır...

**Paşa Qəlbınur,
Azərbaycan Tibb Universitetinin
Oftalmologiya kafedrasının
müdiri, professor**

May ayının 10-da xalqımızın dahi oğlu, müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi və qurucusu, ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 ili tamam olur. Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin bu əlamətdar tarixi yubileyi münasibətilə ölkəmizdə və dünyanın bir çox xarici ölkələrində müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir. Bir faktı xüsusi qeyd etmək yerinə düşər ki, dahi öndər Heydər Əliyev xalqımızın yüksək milli-mənəvi dəyərləri-

nin qorunmasında və bu dəyərlərin təbliğ edilməsində dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən birinə çevrilməsində böyük rol oynamışdır. Təhsil Nazirliyi və Azərbaycan Təhsil İşçiləri Azad Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsi bu il fevral ayının 6-da ümummilli lider Heydər Əliyevin 90 illik yubileyi münasibətilə respublikamızın ali məktəb tələbələri arasında bədii yaradıcılıq festivalı keçirmək haqqında birgə qərar vermişlər.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr olunmuş bədii yaradıcılıq festivalı

Bu bədii yaradıcılıq festivalının keçirilməsində əsas məqsəd tələbə-gəncləri vətənpərvərlik, adət-ənənələrimizə, mədəniyyətimizə, incəsənətimizə hörmət ruhunda tərbiyə etmək və eyni zamanda onların incəsənət sahəsindəki istedadlarını üzə çıxararaq inkişaf etdirməkdir. Festivalın keçirilməsi üçün Təşkilat Komitəsi və xalqımızın tanınmış sənət xadimlərindən ibarət Münsiflər Heyəti yaradılmışdır.

Mart ayından başlayaraq keçirilən festivalda ölkəmizin bütün dövlət və qeyri-dövlət ali məktəblərinin tələbələri iştirak edirlər. Aprel ayının 9-da Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində (ADPU) adçəkilən bədii yaradıcılıq festivalının seçim turu keçirilmişdir. Seçim tu-

runda ADPU-nun, Azərbaycan Texniki Universitetinin və Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin 120-dən çox tələbəsi iştirak etmişdir. Onu da qeyd edək ki, festival

qaliblərinin yekun konsertinin bu il may ayının birinci ongünlüyündə keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Gülınar SÜLEYMANOVA

Pedaqogika və psixologiya fakültəsinin ulu öndər Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr etdiyi elmi konfrans

Pedaqogika və psixologiya fakültəsinin müəllim və tələbələri bu elmi konfransa "Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş Pedaqogika və psixologiya fakültəsinin müəllim və tələbələrinin elmi konfransının materialları" ilə gəlmişdilər. Məlumat üçün bildirək ki, fakültənin dekani, dosent Şəhla Əliyevanın rəhbərliyi altında hazırlanmış "Konfrans materialları"nda müxtəlif mövzulara həsr edilmiş 60 məqalə toplanmışdır.

Konfransı giriş sözü ilə fakültənin dekani, dosent Şəhla Əliyeva açmışdır. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin hərtərəfli inkişafı yolunda əvəzsiz tarixi xidmətləri olmuş, milli dövlətçilik ideyasının bərqərar olması və ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artması naminə böyük fədakarlıqla çalışmış ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinin ölkə miqyasında geniş qeyd edildiyini söyləyən dosent Ş.Əliyeva Ulu Öndərin Azərbaycan xalqı, Azərbaycan dövləti üçün etdiklərindən söz açmışdır. Bildirmişdir ki, ana dilimizin dövlət dili kimi təbiiqində, onun imkanlarının genişləndirilməsi və Azərbaycan xalqının ən böyük sərvəti kimi dəyərləndirilməsində Heydər Əliyev şəxsiyyətini rolu danılmazdır. Azərbaycan mədəniyyətinin və zəngin tarixi irsimizin dünya ictimaiyyətinə tanıtılması Heydər Əliyevin misilsiz xidmətlərindəndir. Azərbaycan mədəniyyətinin təbliğinə xidmət edən Məhəmməd Füzulinin 500 illik, "Kitabi-Dədə Qorqud"un 1300 illik yubileylərinin YUNESKO səviyyəsində keçirilməsi beynəlxalq ictimaiyyətlə yeni mədəni əməkdaşlıq formalarının bərqərar olmasına gətirib çıxarmışdır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında milli maraqlara əsaslanan və ölkəmizin siyasi perspektivlərini nəzərə alan xarici siyasət kursu müəyyənləşdirilmiş, dünyanın aparıcı dövlətləri və beynəlxalq təşkilatları ilə qarışıqlıq münasibətlər qurulmuşdur. Onun uğurlu xarici siyasəti ölkəmizin etibarlı tərəfdaş kimi qəbul edilərək beynəlxalq miqyasda nüfuzunun artmasına, islahatçı və təşəbbüskar dövlət olaraq tanınmasına xidmət göstərmişdir. Heydər Əliyevin beynəlxalq aləmdə atdığı qətiyyətli addımlar sayəsində diplomatiyamızın fəal mövqeyi formalaşmış, Azərbaycanın zorla cəlb olunduğu Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqiçəsinə dünya ictimaiyyətinin münasibəti dəyişmiş, ölkəmizin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunulmazlığı bütün beynəlxalq hüquqi-normativ sənədlərdə öz əksini tapmışdır.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin "Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən Azərbaycanlıyam!" sözləri dünya azərbaycanlılarının şüarı olmaqla, soydaşlarımızın həmrəyliyinə təməl daşına çevrilmişdir.

Müstəqil Azərbaycan Respublikasına rəhbərlik etdiyi illər ərzində Heydər Əliyev tərəfindən aparılan ardıcıl və məqsədyönlü siyasət nəticəsində Azərbaycan diasporu təşkilatlanmış, inkişaf etmiş, öz tarixi Vətəni Azərbaycanla sıx bağlılıq nümayiş etdirmişdir. Bu gün dünyanın müxtəlif guşələrində yaşayan azərbaycanlıların azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşməsi, müstəqil Azərbaycanı milli ruhun, milli-mənəvi dəyərlərin, milli mədəniyyətin məbədi kimi qəbul etməsi məhz Heydər Əliyevin fəaliyyətinin nəticəsidir.

Dahi Heydər Əliyev şəxsiyyətinin Azərbaycan dövlətçilik tarixində müstəsna yeri vardır. Azərbaycançılıq məfkurəsinin parlaq daşıyıcısı kimi Heydər Əliyev öz müdrik siyasəti, dönməz əqidəsi və tarixi uzaqgörənliyi sayəsində milli dövlətçilik ideyasını gerçəkləşməsinə, xalqımızın müstəqillik arzularına qovuşmasına nail olmuşdur. Məhz

miyyətin bölünmə prinsipinin təsbit olunması, hüquq normalarının və qanunvericilik bazasının beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, müasir idarəetmə üsullarının bərqərar olması və müvafiq dövlət qurumlarının formalaşdırılması Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə gerçəkləşən genişmiqyaslı quruculuq proqramının tərkib hissələridir.

Azərbaycanın dünya miqyasında neft-qaz hasil və ixrac edən ölkəyə çevrilməsi, milli neft strategiyasının uğurla həyata keçirilməsi, xarici dövlətlərin aparıcı neft şirkətləri ilə müqavilələrin bağlanması, neft sənayesinin müasir tələblərə uyğun infrastrukturunun qurulması, neftin Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Supsa, Bakı-Novorossiysk boru kəmərləri vasitəsilə şaxələnməsi şəkildə nəqli bilavasitə Heydər Əliyevin xidmətidir.

Ulu öndər Heydər Əliyevin respublikamızda ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə olduğu illəri yada salan dosent Ş.Əliyeva Azərbaycanın dünya iqtisadiyyatına uğurla inteqrasiyasını, ölkə daxilində iqtisadi liberallaşmanı, kredit reytinginin artmasını, iqtisadiyyatımızın rəqabət qabiliyyətinin yüksək səviyyəyə çatmasını, dövlət büdcəsinin və valyuta ehtiyatlarının ildən-ilə çoxalmasını

Heydər Əliyevin fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan özünün geostrateji, iqtisadi və mədəni potensialından bəhrələnərək Şərqlə Qərbdə arasında etibarlı körpü rolunu oynamağa başlamış, dünyanın ən dinamik inkişaf edən ölkələrindən birinə çevrilmişdir.

Azərbaycanda müasir, hüquqi, demokratik, dünyəvi dövlət quruculuğu, vətəndaş cəmiyyətinin təşəkkülü, milli-mənəvi dəyərlərə qayıdış və elmin, təhsilin, mədəniyyətin inkişafı əbədi olaraq Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Ölkəmizin Əsas Qanunu olan Konstitusiyamızın qəbul edilməsi, haki-

1993-cü ildən etibarən Heydər Əliyev tərəfindən yeni prinsiplər əsasında qurulan iqtisadiyyatın sabitliyinin bariz nümunəsi olduğunu demişdir.

Heydər Əliyevin Qanlı 20 Yanvar faciəsini Azərbaycan xalqı əleyhinə hərbi, siyasi və mədəni təəcüzlər kimi qiymətləndirməsi onun ömrü boyu sadıq qaldığı siyasi məfkurəsinin və yüksək vətənpərvərliyinin yeni siyasi şəraitdə təcəssümü idi.

Mövqəddar siyasi, iqtisadi və sosial böhran müstəqilliyimizin ilk illərində Azərbaycanı vətəndaş müharibəsi həddinə çatdırdığı bir dövrdə Heydər Əliyevin xalqın təkidlə tələbi ilə haki-

miyyətə gəldiyi gün - 1993-cü ilin 15 iyunu tariximizə Qurtuluş Günü kimi daxil olmuşdur. Bu Qurtuluş qısa bir zamanda özünü nəinki siyasətdə, həm də iqtisadiyyatda, təhsildə, mədəniyyətdə və insanların gündəlik real həyatında büruzə vermişdir. Bu gün Azərbaycan nüfuzlu vətəndaş cəmiyyətinin qurulduğu, müxtəlif siyasi partiyaların sərbəst fəaliyyət göstərdiyi, yüzlərlə senzurasız qəzet və jurnalların nəşr olunduğu, eləcə də müxtəlif özəl telekanalların yayımlandığı və İnternet şəbəkəsi istifadəçilərinin sayının sürətlə artdığı bir ölkədir.

Heydər Əliyev öz siyasi düşüncəsi ilə Azərbaycanın müasir simasını müəyyənləşdirmiş və xalqımızın taleyində silinməz izlər qoymuşdur. Onun siyasəti nəticəsində əldə olunan misilsiz nailiyyətlər göz önündədir. Bu uğurlar paytaxtımızın daim yeniləşən görkəmində, şəhər və rayonlarımızın sürətlə modernləşməsində, iqtisadiyyat və elmə, təhsil, mədəniyyət və səhiyyəyə, eləcə də ictimai-siyasi həyatımıza öz əksini tapmışdır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin ideyalarının onun genetik və siyasi varisi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən bu gün uğurla davam etdirildiyini söyləyən dosent Ş.Əliyeva demişdir: "Heydər Əliyevin memarı olduğu Azərbaycan bu gün böyük tikinti meydançasını xatırladır. Yüzlərlə sənaye və infrastruktur obyektləri, məktəblər, xəstəxanalar, idman qurğuları, yaşayış evləri, inzibati binalar və digər tikililər ucaldılır, yollar salınır. "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyası bizim gələcək planlarımızı əks etdirməklə yanaşı bir daha sübuta yetirir ki, Heydər Əliyevin bu gün ölkəmizin sürətli tərəqqisini təmin edən irimiqyaslı proqramları xalqımızın sosial-istisadi vəziyyətinin daim yaxşılaşmasına xidmət göstərir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı qarşısında göstərdiyi misilsiz tarixi xidmətlərini xalqımız yüksək qiymətləndirir. Hər il böyük ruh yüksəkliyi ilə keçirilən bu tədbirlər xalqımızın Ulu Öndərə olan məhəbbətini, ümummilli liderin la-

yiqli davamçısı cənab İlham Əliyevin dəfələrlə qeyd etdiyi kimi, bu gün Azərbaycanda Heydər Əliyev siyasəti uğurla davam etməkdədir. Azərbaycanın inkişafı, yüksəlişi, həyatımızın müsbət şəkildə dəyişməsi əhəmiyyətli dərəcədə Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilmiş siyasi xəttin reallaşması ilə əlaqədardır.

Heydər Əliyevin ideyaları, siyasəti bu gün də Azərbaycana, Azərbaycan xalqına xidmət edir, xalqımız və dövlətimiz bu gün bu siyasətin həyata keçirilməsinin faydalarını görür".

Tədbirdə həmçinin fakültənin dekani müavini, dosent Allahyar İmanov, Ümumi psixologiya kafedrasının baş müəllimi, fakültə TEC-nin sədri Nailə Hüseynova, Yaş və pedaqoji psixologiya kafedrasının müdiri, professor Ərəstun Baxşəliyev, Məktəbəqədər Təhsilin pedaqogikası və metodikası kafedrasının müəllimi, dosent Şərafət Baxışova çıxış etmiş, Ümumi psixologiya kafedrasının dosenti Tamella Ağayevanın məruzəsi dinlənmişdir. Tələbələrə Vusalə Hüseynovanın ("Məktəbəqədər təlim" ixtisası, 301-ci qrup), Günel Mirzəyevanın ("Korreksiyaedici təlim" ixtisası, 403-cü qrup), Xatirə Məmmədlinin ("Korreksiyaedici təlim" ixtisası, 403-cü qrup), Gülnar Zaxarovanın ("Məktəbəqədər təlim" ixtisası, 202-ci qrup) və Ülviyyə Nəhmətovanın ("Psixologiya" ixtisası, 405-ci qrup) mövzuları rəğbətlə qarşılanmışdır.

Konfransa yekun vuran dosent Ş.Əliyeva mühazirə saatlarından birinin akademik Zərifə Əliyevanın 90 illik yubileyinə həsr ediləcəyini, tələbələrə Zərifə xanımın keçdiyi mənalı həyat yolu, istedadlı həkim, qayğıkeş həyat yoldaşı olması barədə söhbətlər açılacağını söyləmişdir.

Dosent Ş.Əliyeva konfransda iştirak edən hər kəsə minnətdarlığını bildirmiş, konfransın hazırlanmasında Ümumi psixologiya kafedrasının baş müəllimi Nailə Hüseynovanın əməyini xüsusi qeyd etmişdir.

**Ayətəxan İSGƏNDƏROV,
Lamiyə SOLTANZADƏ,
Filologiya fakültəsinin
II kursunun 204-cü qrup tələbəsi**

Ulu öndər Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr edilmiş "Qadın zorakılığına qarşı qanun" mövzusunda dəyirmi masa

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində (ADPU) aprel ayının 19-da "Qadın zorakılığına qarşı qanun" mövzusunda keçirilən dəyirmi masada YAP-ın Siyasi Şurasının üzvü, Milli Məclisin deputatı, ADPU-da Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkişaf Proqramı çərçivəsində yaradılmış "Gender, Təhsil və Araşdırma Mərkəzi"nin rəhbəri Mələhət Həsənova, həmin qurumun baş koordinasiya, Bakı Dövlət Universitetinin dosenti Tamam Cəfərova, Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyətinin (AQAC) ADPU bölməsinin sədri, professor Jale Qədimova, YAP-ın ADPU Qadınlar Şurasının sədri, dosent Laçın Həsənova, AQAC-ın "Sağlamlıq və qayğı şöbəsi"nin müdiri Mətanət Qaraxanova, "Təmiz Dünya Qadın Zorakılığına Qarşı Mübarizə Cəmiyyəti"nin sədri Mehriban Zeynalova, həmçinin universitetin professor-müəllimləri və tələbələri iştirak edirdilər.

Dəyirmi masada çıxış edən AQAC-ın ADPU bölməsinin sədri, professor Jale Qədimova bildirmişdir ki, hazırda xalqımız ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin 90 illik yubileyi ərəfəsindədir. Ulu öndər Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətinin xilas-karı və qurucusu, müasir milli inkişaf strategiyamızın banisidir. Müasir Azərbaycan cəmiyyətinin ideya-konseptual prinsiplərinin təşəkkül tapması, həmçinin milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması və yüksək səviyyədə təbliğ edilməsi dahi liderimiz Heydər Əliyevin adı və fəaliyyəti ilə bağlıdır. Xalqımız öz dahi və müdrik oğlu Heydər Əliyevin 90 illik yubileyini böyük ruh yüksəkliyi ilə qeyd edir. Bizim bugünkü dəyirmi masamız da ulu öndər Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr edilib.

Professor J.Qədimova qeyd etmişdir ki, ulu öndər Heydər Əliyev 34 ildən çox davam edən ictimai-siyasi

fəaliyyətində həyatımızın digər sahələri kimi, elm və təhsilə böyük qayğı və diqqət göstərmişdir. Ulu Öndər eyni zamanda öz idarəçilik və dövlətçilik fəaliyyətində həmişə qadınlara yüksək səviyyədə qayğı və diqqət göstərmişdir. Hazırda ulu öndər Heydər Əliyevin müdrik ideyalarını uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev qadınlarımızın hüquq və azadlıqlarının qorunması, onların ictimai-siyasi həyatda fəal iştirak etmələri və dövlət idarəçiliyində layiqincə təmsil olunmalarına xüsusi diqqət yetirir. Ölkənin birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, millət vəkili, YUNESKO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfəri Mehriban Əliyevanın fəaliyyəti hər birimiz üçün layiqli nümunə, dəyərli örnekdir. Professor J.Əliyeva öz çıxışında həm də təmsil etdiyi AQAC-a dövlət səviyyəsində göstərilən qayğı və

diqqətdən razılıq etmiş, bu qurumun ADPU bölməsinin son vaxtlar həyata keçirdiyi çoxsaylı xeyriyyə tədbirləri barədə məlumat vermişdir.

Dəyirmi masada çıxış edən millət vəkili Mələhət Həsənova və digər şəxslər Azərbaycanda gender bərabərliyinin qorunmasının dövlət siyasə-

tinin tərkib hissəsi olduğunu və bu sahədə beynəlxalq təcrübəyə uyğun müəmməl hüquqi qanunvericilik bazasının yaradıldığını bildirmişlər.

**Samir ƏZİZOV,
Tarix fakültəsinin IV kursunun
404-cü qrup tələbəsi**

Aprel ayının 17-də keçirilən elmi konfransı giriş sözü ilə fakültənin dekanı, dosent Mətanət Əsgərova açdı. XX əsrin sonlarında respublikamızın yenidən müstəqillik əldə etməsini tarixin Azərbaycan xalqına əvəzsiz bəxşişi kimi qiymətləndirən dosent Mətanət Əsgərova əldə olunan müstəqilliyin qorunmasında ulu öndər Heydər Əliyevin misilsiz xidmətlərinin olduğunu söylədi. Böyük Yaradanın hökmü, xalqımızın inadlı və təkidli tələbi ilə respublikamızda ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə gələn ümummilli lider Heydər Əliyevin ölkəmizi vətəndaş müharibəsi və parçalanmaq təhlükəsindən xilas etdiyini xüsusi qeyd etdi. Respublikamızda müasir dövlətçilik ənənələrinin Heydər Əliyev tərəfindən formalaşdırıldığını, müstəqilliyimizin və suverenliyimizin sarsılmazlığının, iqtisadiyyatda davamlı inkişafın təmin olunmasının, Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda tanınmasının və gündən-günə artan nüfuzunun məhz Heydər Əliyevin müstəsna xidmətləri olduğunu diqqətə çatdırdı.

Dosent M.Əsgərova dedi: "1923-cü ilin 10 may tarixi Heydər Əliyevi Azərbaycana bəxş edib, Heydər Əliyev də özlüyündə Azərbaycan xalqına müstəqil, suveren Azərbaycan dövlətini bəxş edib. Ona görə də hər il onun doğum gününü bayram səviyyəsində, dünyadan köçdüyü günü isə milli hüzn günü kimi qeyd edirik. Bu il Ümummilli Liderin 90 illik yubileyi Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin sərəncamı ilə dövlət səviyyəsində keçirilir. Bugünkü elmi konfransımız da ulu öndər Heydər Əliyevin 90 illik yubileyi ilə bağlı təsdiq edilmiş tədbirlər planına daxil olan tədbirlərdən biridir"-dedi. Dekanı olduğu fakültənin tələbələrinin də Ümummilli Liderin 90 illik yubileyinə həsr edilmiş elmi-praktik konfrans və müsabiqələrdə, sergi və idman yarışlarında fəal iştirak etdiklərindən bəhs etdi. Fakültə idmançılarının, xüsusilə voleybol komandalarının (həm qızlardan, həm də oğlanlardan ibarət komandaların) Heydər Əliyevin 90 illik yubileyi şərəfinə təşkil edilən idman yarışlarına daha fəal qatıldıklarını, may ayının 10-da fakültədə ilk dərslərin Heydər Əliyevə həsr olunacağını söylədi.

Dosent M.Əsgərovanın çıxışında Ümummilli Liderin ölkə gənclərinin himayədarı, azərbaycanlı gənclərin cəmiyyətimizin fəal bir hissəsi olması fikirləri xüsusi vurğulandı. "Gənc nəslin sosial-mənəvi mövqeyi, fikir və düşüncələri, həyatı problemləri, ictimai inkişafımızdakı rolu Heydər Əliyevi daim dərinlən düşündürürdü" dedi. Heydər Əliyevin hələ sovetlər dönməndə respublikamızda hərbi kadrlar yetişdirilməsi məsələsinə xüsusi diqqət yetirdiyini söyləyən nətiq bu gün "Coğrafiya və çağırışa qədər hazırlıq" adla-

"Heydər Əliyev Azərbaycanın iqtisadi inkişaf strategiyasının yaradıcısıdır"

Coğrafiya və çağırışa qədər hazırlıq fakültəsinin ümummilli lider Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr etdiyi elmi konfrans

nan fakültənin hələ 1981-ci ildə Heydər Əliyev tərəfindən hansı maneələr, çətinliklər bahasına yaradıldığından, respublikamız müstəqillik əldə edəndən sonra həmin hərbiçilərin ölkənin müstəqilliyinin qorunmasında fədakarlıq nümunələri göstərmələrindən söz açdı:

liğinə xüsusi diqqət yetirməzdi. Belə ki, Azərbaycanımız öz müstəqilliyini bərpa edəndən sonra məhz həmin illərdə keçmiş SSRİ-nin müxtəlif tanınmış ali məktəblərində təhsil almış azərbaycanlı gənclər dövlət quruculuğu işinə cəlb olundular. Elə zaman oldu ki,

yalarının, humanizmin, insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasının, cəmiyyətdə qanunçuluğun hökm sürməsi kimi amillərin başlıca yer tutduğunu söylədi. Göstərdi ki, Azərbaycanımızın başının üstünü almış bütün qaranlıqlara aydınlıq gətirən bu insanın fəa-

"Ümummilli Liderimizin respublikamızda milli hərbi kadrlar hazırlanmasındakı müstəsna xidmətləri hamıya məlumdur, o cümlədən bu fakültənin yaradılması yolunda göstərdiyi fədakarlıq da. Fakültə 32 il bundan əvvəl - 1981-ci ildə "İbtidai hərbi hazırlıq və fiziki təlim" adı ilə yaradılıb. Amma fakültənin yaradılması haqqında SSRİ Nazirlər Sovetinin qərarı ondan üç il əvvəl - 1978-ci ildə olmuşdu. Fakültənin ilk dekanı bu gün universitetimizin Təbiə işləri üzrə prorektoru vəzifəsində çalışan professor Rafiq Baxşəliyev olmuşdur. Fakültənin ilk müdavimlərindən (bu, 1985-ci ildə olmuşdur) Adıgözəlov Zülfü Hüseyn oğlunun, Hüseynov Famil Mübariz oğlunun, Əsədov Mübariz Mayıl oğlunun, Əhmədov Ağabala Cənbala oğlunun, Səlimov Vahid Tofiq oğlunun, Məmmədov Ağavərdi Məmməd oğlunun və başqalarının adlarını iftixarla çəkə bilərəm. Ulu Öndər Azərbaycanımızın müstəqilliyini öncədən görmüş. Belə olmasaydı, respublikamızın hələ Sovetlər Birliyinin tərkibində olduğu illərdə ölkəmiz üçün hərbi və digər sahələr üzrə milli kadr hazır-

keçmiş SSRİ-nin ali hərbi məktəblərində təhsil alan azərbaycanlı gənclərin sayı 700-800-ə çatdı. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi başlayanda ilk olaraq sinəsini irəli verənlər də elə həmin nəslin nümayəndələri oldular ki, onların arasında təbii olaraq "İbtidai hərbi hazırlıq və fiziki təlim" fakültəsinin məzunları da var idi. Heydər Əliyev onlarla qürur duyurdu. Görüşür, problemləri ilə maraqlanır, həlli yollarını tapırdı. Şəhid məzunlarımız arasında Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı olanlar (Mirələkbər İbrahimov və Mətləb Quliyev), Vətənin yüksək hərbi mükafatlarına layiq görülənlər var. Ulu Öndərin 90 illik yubileyi ərəfəsində Azərbaycanın qurucusu və xilaskarı olan bu böyük insan haqqında düşündükdə fakültəmizin şəhid qəhrəman övladları da qürurla xatırlanır, iftixarla yad edilir".

Dosent M.Əsgərova çıxışında Ulu Öndəri "Azərbaycan xalqının xilaskarı", "Müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı", "Azərbaycan gəncliyinin himayədarı" adlandırdı. Heydər Əliyev siyasətində ədalətli cəmiyyət quruculuğu ide-

liyətinin bütün mərhələlərində haqq-ədalət, humanizm, qanunçuluq, sosial ədalət prinsipləri, bu prinsiplərin ictimai şüurda möhkəmlənməsinə çalışmaq kimi amillər mühüm yer tutmuşdur. Müəllim olaraq bizlər tələbələrimizlə Ümummilli Liderimizin bu yüksək xüsusiyyətləri, həyat amalları barədə mütəmadi olaraq söhbətlər aparmalıyıq ki, onlar hər işdə, əməldə, həyatdakı yaşam tərzlərində Heydər Əliyevdən öyrənməyə, ona oxşamağa çalışsınlar".

İqtisadi və sosial fənlər kafedrasının baş müəllimi Vəqif Əliyevin "Heydər Əliyev Azərbaycanın iqtisadi inkişaf strategiyasının banisidir" mövzusunda məruzəsi konfrans iştirakçıları tərəfindən rəğbətlə qarşılandı. Məruzəçi çıxışında dedi ki, həm Sovet Azərbaycanının, həm də müstəqil Azərbaycanın quruculuq salnaməsinin ən parlaq səhifələri Heydər Əliyev tərəfindən yazılmışdır. Respublika sənayesinin dinamik inkişafını təmin etmək məqsədi ilə geniş islahatlar həyata keçirildi. İlk növbədə maşınqayırma, kimya və neft-kimya, əlvan metal-

lurgiya sənayesində yenidənqurma işləri aparıldı. XX əsrin 70-ci illərinin sonları, 80-ci illərinin əvvəlləri ölkə iqtisadiyyatının inkişafının zirvəsi kimi qəbul edilir. Yaşlı nəslin nümayəndələri həmin illərdə keçmiş SSRİ-nin ən yüksək mükafatlarından olan Ümumittifaq Keçici Qırmızı bayraqlarının Azərbaycana hansı tənə ilə təqdim edildiyini yaxşı xatırlayırlar.

Bütün bu qürurdoğuran uğurlardan ürək dolusu söz açan məruzəçi V.Əliyev çıxışında demişdir: "Həmin illərdə Azərbaycanda istehsal olunan 350 adda məhsul dünyanın 65 ölkəsinə ixrac olunurdu. Əslində bugünkü müstəqil, suveren Azərbaycanımız hələ 1969-1982-ci illərdə təməli qoyulmuş iqtisadi potensiala əsaslanır.

V.Əliyev məruzəsinin sonunda demişdir ki, Heydər Əliyevin respublikamız üçün müəyyən etdiyi strateji inkişaf istiqamətləri həmişə xalqımızın xoşbəxt yaşaması kimi müqəddəs bir amala xidmət edəcəkdir.

Sonra məruzə ətrafında çıxışlar oldu. Dekan müavini, dosent Dadaş Ələsgərov, Fiziki coğrafiya kafedrasının müdiri, dosent Nərminə Süleymanova, Ekologiya kafedrasının müdiri, dosent Yavər Əliyev, Fiziki coğrafiya kafedrasının dosenti Alı Əliyev, Fiziki tərbiyə fənlərinin tədrisi metodikası kafedrasının baş müəllimi, Qarabağ müharibəsi iştirakçısı Şikar Şikarov, İqtisadi coğrafiya və coğrafiyanın tədrisi metodikası kafedrasının müdiri Kərəm Bayramov çıxış edərək ulu öndər Heydər Əliyevin respublikamızın müstəqilliyinin bərpasında və sürətlə inkişafa nail olması istiqamətindəki əvəzsiz tarixi xidmətlərindən bəhs etdilər.

Konfransda həmçinin görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə Əliyevanın da xatirəsi anıldı, bu il onun da 90 illik yubileyinin qeyd edildiyi söyləndi, bu mövzuda çıxışlar oldu. Çıxışlar arasında Fiziki coğrafiya kafedrasının müdiri, dosent Nərminə Süleymanovanın xatirələri xüsusilə yaddaqalan oldu. O, çıxışında dedi: "Mən bu ailəni tanıyırdım. Zərifə xanım çox incəqəlbli, sadə, zərəfatı xoşlayan, uşaqla-uşaq, böyüklə-böyük kimi davranmağı bacaran bir xanım idi. Çox mehriban idilər. Heydər Əliyev həyat yoldaşını çox istəyirdi, deyirdi ki, mənim həyatda bir dostum varsa, o da Zərifə xanımdır. Zərifə xanımın yaxşı piano çalmağı var idi. Onlar birlikdə "Sənsiz" romansını oxumağı xoşlayırdılar.

Mən ikinci dəfə Heydər Əliyevi Moskvada, Zərifə xanım dünyasını dəyişəndə gördüm".

Elmi konfransda yekun sözü söyləyən dosent M.Əsgərova dərin məzmunlu məruzə üçün Vəqif Əliyevə, çıxış edənlərə və ümumiyyətlə, konfransda iştirak edən hər kəsə təşəkkürünü bildirdi.

Ayətəxan ZİYAD

Redaktor:

A. Z. İSGƏNDƏROV

ÜNVANIMIZ:

Bakı, Ü. Hacıbəyov küçəsi-34,
ADPU,
Tel.: 498-18-41

**Məqalələrdəki faktlara
görə redaksiya
məsuliyyət daşımır**

**Mətbuat və informasiya
şöbəsinin web-portalı
www.press.adpu.az
Şəhadətnamə
№ 191**

**Sifariş: 1624
Sayı: 500
Çapa imzalanıb:
30.04.2013-cü il**

**ADPU-nun mətbuat və
informasiya şöbəsinin
kompyuter mərkəzində yığılıb,
"Azərbaycan" nəşriyyatında
səhifələnilib və "Azərbaycan"
nəşriyyatının mətbəəsində
ofset üsulu ilə çap edilmişdir.**